

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 57 (156) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 9 lipca 1928 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Po oświadczeniu Marsz. Piłsudskiego. — Polska a Litwa. — Estonja a Z. S. R. R. — Polska a emigracja rosyjska. — Po procesie szachtyńskim. — Sprawy wewnętrzne: życie partyjne. — życie gospodarcze. — Sprawy kościelne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

PO OŚWIADCZENIU MARSZ. PIŁSUDSKIEGO.

„*Ekonom. Żiżń*“ 5. VII. w art. wst. p. t. „Faszycacja Polski“ przeprowadza paralellę pomiędzy oświadczeniem marsz. Piłsudskiego a Manifestem przemysłowców, wydanym przed wyborami, i dochodzi do wniosku, iż pomiędzy temi dwoma aktami nie ma żadnej zasadniczej różnicy, z wyjątkiem formy.

Autor stara się wykazać, że Piłsudski dąży do zmiany konstytucji z duchem przemysłowców i wogóle kapitalistów, którzy zgrupowali się dokoła niego w celu obrony swych interesów. Piłsudski, idąc po linii burżuazji polskiej, zaraz po przewrocie majowym powołał Radę Gospodarczą, której celem jest uzgodnienie interesów poszczególnych grup kapitalistycznych kosztem klasy pracującej.

W celu skonsolidowania sił faszycyzmu Piłsudski przeprowadził militaryzację urzędów państwowych. Stawiając na „kułaka“ (zamożnego chłopca) i obszarnika, Piłsudski dąży do stworzenia z ich synów drugiej regularnej armji faszycystowskiej. Oczyszczanie urzędów państwowych pod hasłem „sanacji moralnej“ jest tylko pretekstem, gdyż w rzeczywistości Piłsudski usuwa w ten sposób swoich przeciwników, by móc z aparatu państwowego uczynić instrument dyktatury faszycystowskiej. Dalej autor stwierdza, że Piłsudski ma te same zamiary w stosunku do parlamentaryzmu co Mussolini. Piłsudski liczył na wybory, lecz zawiodły go one, bo wykazały przesunięcie klasy pracującej w kierunku komunistycznym. Dlatego też dzisiaj burżuazja polska stara się nadać dyktaturze faszycystowskiej wyraźną formę.

Określając stosunek marsz. Piłsudskiego do Sejmu, autor powołuje się na oświadczenie płk. Sławka „*Baltische Presse*“:

Piłsudski — pisze dziennik — odszedł tylko na pewien czas, pozostawiając Bartłowi przeprowadzenie zmian konstytucji w duchu faszycystowskim w porozumieniu z Sejmem, a jeśli mu się to nie uda, wówczas Piłsudski zmieni konstytucję drogą przewrotu. Tu autor powołuje się na krakowski „*Kurjer Illustr.*“ Następnie autor omawia opozycję PPS., którą uważa za bezpłodną, natomiast sędzi, że robotnicy i chłopi,

zorjentowawszy się w ofensywie kapitału na ich interesy, wyciągną odpowiednie wnioski.

Izwiestja, 6.VII. Kor. Tassa z Warszawy donosi, iż polityczna sytuacja w Polsce komplikuje się, gdyż oburzenie opinji oświadczeniem Piłsudskiego przyjmuje coraz większe rozmiary. Tu koresp. podaje wiadomość o odroczeniu urlopów ministrów, o nadzwyczajnem posiedzeniu Bloku Bezp., o protestach poszczególnych partyj, streszcza oznajmienie Daszyńskiego oraz cytuje głosy całego szeregu pism polskich, między innymi „*Polski Zbrojnej*“ z 2 b. m., „*Ilustr. Kur.*“, który pisał, że jeżeli Sejm nie zmieni konstytucji po myśli Marszałka to zostanie rozpędzony, oraz „*Kur. Pozn.*“, według którego Piłsudski swym oświadczeniem skompromitował Polskę zagranicą.

POLSKA A LITWA.

Izwiestja 6.VII. Zamieszczają koresp. Tassa z Kowna, streszczającą przemówienie Woldemarasa, wygłoszone na Zjeździe tautników. „*Izwiestja*“ podkreślają w przemówieniu Woldemarasa ustęp o Wilnie.

ESTONJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 7.VII. zamieszczają wywiad sow. przedst. handl. w Estonji, Smirnowa, z koresp. *Izwiestij*. Smirnow stwierdził ogólną poprawę warunków gospodarczych w Estonji oraz dążenie w ostatnich czasach do zacieśnienia stosunków ekonomicznych estońsko-sowieckich. Rezultaty tych stosunków w ciągu ostatnich lat wyrażają się w dodatnim bilansie handlowym Estonji. Nieporozumienia pomiędzy temi dwoma państwami w dziedzinie ekonomicznej znikły. Tak z jednej, jak i z drugiej strony czynione są ustępstwa, wobec czego Smirnow spodziewa się stosunki handlowe estońsko - sowieckie jeszcze bardziej pogłębić.

POLSKA A EMIGRACJA ROSYJSKA.

Prawda 7.VII. Tass z Paryża przesyła streszczenie zamieszczonego w „*Wozroźdzenji*“ artykułu Siemionowa, prezesa Komitetu Rosyjskiego w Polsce, wysiedlonego z granic Polski w związku z zamachem

EMIGRACJA ROSYJSKIEJ PRZEGŁAD PRASY I. I. R.

Dotyczy to nr. 11 (100) Kalendarza Księstwa Warszawskiego 1841 r.

THREE, A. & W. R. a nowy...
Kalendarz...
net...
—
—
—

I. I. R. A. KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO

W tym roku...
Kalendarz...
dotyczy...
nr. 11...
1841 r.

POTĘGA I WŁAŚCIWOŚĆ

W tym roku...
Kalendarz...
dotyczy...
nr. 11...
1841 r.

WŁAŚCIWOŚĆ I POTĘGA

W tym roku...
Kalendarz...
dotyczy...
nr. 11...
1841 r.

PO OSWIATY...
W tym roku...
Kalendarz...
dotyczy...
nr. 11...
1841 r.

Wojciechowskiego. Siemionow stwierdził, m. in., że działalność Komitetu Rosyjskiego w Polsce została tylko chwilowo wstrzymana i że polskie Ministerstwo Spr. Wewn. nie zamierza Komitetu tego rozwiązać.

Wiadomość powyższą Izwiestja podają p. t. „Rząd polski nie chce zlikwidować organizacji białogwardzistów“.

Ibidem. W związku z udzieleniem przez rząd polski zapomóg inwalidom rosyjskim z Wielkiej Wojny zamieszcza karykaturę, ilustrującą służalczość emigracji rosyjskiej wobec rządu Rzeczypospolitej Polskiej.

PO PROCESIE SZACHTYŃSKIM.

Ekonom. Zizń. 6.VII. W art. wst., uzasadniając wyrok, stwierdza, że wina skazanych polegała na burzeniu sowieckiego systemu gospodarczego w porozumieniu z międzynarodowym kapitalizmem, który w odbudowie gospodarczej Rosji widzi dla siebie wielką przegraną. Za pomocą anarchji gospodarczej kapitalizm międzynarodowy zamierzał doprowadzić do interwencji. Proces szachtyński plany te zniweczył. W końcu autor apeluje do elementów gospodarczych, by stały one na straży sowieckiego systemu gospodarczego.

Prawda, 6.VII. pisze, iż wyrok jest obiektywny i sprawiedliwy i stwierdza to samo, co i „*Ekonomičeskaja Zizń*“, że skazani pospół z kapitałem międzynarodowym chcieli przeszkodzić gospodarczej od-

budowie Rosji sowieckiej. Dziennik zbija twierdzenia białej prasy emigranckiej, że proces szachtyński był procesem inteligencji rosyjskiej i stwierdza, że w procesie tym element techniczny odgrywał dużą rolę. Z głosem ekspertów technicznych liczono się b. poważnie. „Za błędy techniczne lub inicjatywę techniczną nikogo w Rosji sowieckiej nie karzą“ — pisze *Prawda*.

W końcu dziennik stwierdza zupełne rozgoryczenie organizacji kontrrewolucyjnych, lecz mimo to wzywa proletariąt do czujności.

Izwiestja 6.VII, omawiając wyrok szachtyński, dzieli skazanych na 4 kategorie: 1) skazanych na śmierć; 2) skazanych na śmierć, lecz przedstawionych do ulaskawienia, 3) skazanych na więzienie i 4) skazanych na więzienie warunkowe — i skazanie każdej z tych kategorii uzasadniają jako sprawiedliwe.

Proces szachtyński dziennik określa jako walkę klasową, a sam wyrok nazywa aktem politycznym, gdyż sąd sowiecki nie izoluje swych wyroków od głównych celów i zadań budowy socjalistycznej lub od ogólnej polityki państwa sowieckiego.

Punkt ciężkości wyroku jednak leży — zdaniem dziennika — w tem, że szkodliwa działalność kontrrewolucjonistów została przerwana, pozątem, ujawniono przed obliczem mas złoczyńców państwa sowieckiego, i rzucono wezwanie tym masom, by jednoczyły się one dokoła władzy sowieckiej.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

POWRÓT PIATAKOWA DO PARYŻA. *Poslednija Nowosti* 6.VII. donosi, że prezes sowieckiej misji handlowej we Francji Piatakow powrócił z Moskwy do Paryża. Powrót ten obala pogłoski o nominacji p. Piatakowa na stanowisko przewodniczącego sowieckiej instytucji państwowej „Sojuzchleb“.

PROTEST TROCKIEGO. *Rul.* 7.VII. donosi, że Trocki przysłał swym przyjacielom politycznym w Moskwie list, który zawiera ostre potępienie kapitulacji Zinowjewa i Kamieniewa przed Stalinem. List ten w wielkiej liczbie egzemplarzy rozpowszechniany jest w Moskwie.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

EKSPORT SOLI SOWIECKIEJ DO ESTONJI. *Zaria Wostoka*, 16.VI. podaje z Charkowa, iż członkowie zarządu ukraińskiego państwowego trustu solnego, w liczbie 4-ch, zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej wskutek skargi sowieckiej misji handlowej w Estonji. Misja ta zawiadomiła rząd Ukrainy sowieckiej, iż sól, eksportowana przez ukraiński trust solny do Estonji, zawiera liczne obce domieszki i dostarczana jest do Estonji w tak brudnym stanie, że liczne firmy estońskie odmawiają przyjęcia zamówionych transportów.

NOWA POŻYCZKA INDUSTRJALIZACYJNA. *Prawda* 3.VII. podaje, iż rząd ZSRR. uchwalił emisję nowej pożyczki industrjalizacyjnej w wysokości 200 milionów rubli. Pożyczka emitowana będzie po 1-ym sierpnia r. b.

SPRAWY KOŚCIELNE.

STOSUNEK EMIGRACJI DO METROPOLITY SERGJUSZA. Prasa emigracji rosyjskiej prowadzi ożywioną dyskusję w sprawie stosunku emigracji do metropolity Sergjusza i jego zarządzeń. *Za Swobodu*, 7.VII ogłasza art. p. Filosofowa zwrócony przeciwko metropolicie Sergjuszowi. *Słowo* 4.VII występuje również przeciwko polityce metropolity Sergjusza i twierdzi, że naród rosyjski jest po stronie tych biskupów prawosławnych, którzy zerwali z metropolitą i potępiłi jego stosunek do władzy sowieckiej. *Nowoje Wremia* 4.VII. broni punktu widzenia synodu biskupów emigracyjnych w Sremskich Karłowcach, potępiając zarówno stanowisko metropolity Sergjusza, jak i stanowisko metropolity Eulogjusza. *Rul.* 8.VII. zajmuje odmienne stanowisko, uznaje poważne znaczenie deklaracji biskupów, którzy potępiłi w ZSRR. metropolitę Sergjusza, lecz sądzi, iż metropolita ten działa dla korzyści cerkwi prawosławnej i że nie należy utrudniać mu jego poczynąń.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Prawda 6.VII. Czego chce Finlandja. Klasowa walka w Anglii. — 5.VII. Pierwsze kroki socjaldemokratycznego premjera Niemiec. — Faszyści łotewscy przy robocie. (Koresp. z Rygi). 7.VII. Rząd nankiński usiłuje uzdrowić Chiny.

Izwiestja. 6.VII. Zbliżenie kulturalne Japonji z ZSRR. Przegląd międzynarodowej sytuacji ekonomicznej. Stabilizacja franka.

Wieczerniaja Moskwa, 3.VII. Polityka żołnierskiego bu-ta (o stosunku Marsz. Piłsudskiego do Sejmu).

Wozroźdenje. 5.VII. Prawosławie w Galicji.

